

*Acta synodi particularis der kercken van Noort-
hollandt, gehouden tot Eedam van den 22 Junij totten
27, CIOIOXCIIIX ¹⁾.*

Naer aenroepinge van den naem des Heeren is dat Noorthollants particulieren synodus begonnen tot Edam ende is vercoren tot eenen presidem dom. JOHANNES MATTHISIUS, predicant tot Haerlem, ende tot eenen assessorem dom. WILHELMUS PUPPIUS, predicant binnen Edam, ende JOHANNES HALSBERGIUS, predicant binnen Amsterdam, tot scribam.

Daer syn verschenen in den synodo met behoorlycke credentiebrieven dese naervolgende personen: van den classe

van Edam.

Dom. WILHELMUS PUPPIUS, predicant tot Edam.

LIEVEN JANS, predicant tot Middellije.

CLAES PIETERS MAN, ouderlinck tot Edam.

CORNELIS JANS, ouderlinck tot Monickedam.

van Alekmaer.

Dom. PETRUS CORNELISSZ, predicant tot Alkmaer.

VINCENTIUS MEUSEVOET, predicant tot Schagen.

JAN PIETERS CAMERLINCK, ouderline tot Alemaer.

REYER AELBERTS, ouderlinck tot Nieuwe Nieuworp.

van Haerlem.

Dom. JOHANNES MATTHISIUS, predicant tot Haerlem.

CLAES CLAESSZ, predicant tot Wtgeest

¹⁾ »van den 22 Junij totten 27, CIOIOXCIIIX”. B heeft »aengevangen den 23 Junij anno 1598 ende geeyndicht den 27 derselver maent”.

Mr. PIETER CORNELISZ VAN BLANCKERORT, ouderling tot Harlem.

JACOB CLAESZ, ouderling tot Wtgeest.

van Amsterdam.

Dom. JOHANNES HALSBERGIUS, predicant tot Amsterdam.

NICOLAUS JOHANNIS, predicant in de Loosdrecht.

JAN THOMASSZ, ouderling binnen Amsterdam.

CORNELIS PEETERS, ouderling tot Wesop.

van Horn.

PAULUS BERNHARDI alias MERCATOR, predicant tot Ursem.

Dom. EVERT MICHELIS, predicant tot Oosterblocker.

DIDERICK JANS WOGGENUM, ouderling tot Horn.

SYMON ARIENS, ouderling tot Oostwoude.

van Enchuijsen.

PEETER AELBERTS, predicant binnen Enchuysen.

Mr. HENDRICK PEETERS, predicant binnen Venhuysen.

JAN CORNELISZ, ouderling binnen Enchuysen.

CLAES HARMANS, ouderling tot Penningwysen.

Syn oock verschenen de heeren commissarisen der E. E. heeren Staten jonckheer WILLEM VAN ZUYLEN VAN NYEVELT ende doctor NICOLAUS CROMHOUT, raet in den Hove provincial, met behoorlycke credentie ende dese instructie: te hoeden, datter geen saken, die politycq syn ende de kercken int gemeyn aengaen, in den synodo en werden verhandelt, insgelyckx dat alle wterste proceduren werden opgehouden tegens voorgaende resolutie der E. E. heeren Staten ofte daerwt eenige ondienst soude staen te verwachten.

Insgelyckx syn oock verschenen de gedeputeerde des particulieren synodi van Suythollant dom. ARNOLDUS CORNELII, predicant binnen Delft, ende dom. JOHANNES BECIUS, predicant tot Dordrecht, met behoorlycke credentiebrieff tot sulcken eynde, gelyc als in de twee particuliere synoden van Suydt ende Noorthollant goetgevonden is.

[ART. 1.] ¹⁾ Voorder syn de acta des lestleden synodi, gehouden tot Enchuysen, opgelesen.

Nopende de resolutie des synodi van Enchuysen over de sake van TACO SYBRANTS, dat hy soude geproclameert ende verclaert werden geen wettelyc predicant der Gereformeerde kereke te syn, ende dat naer ses weken desselven synodi; dese verclaringe is in de kercken, dien het belast ende opgeleyt was, geschiet in Aprili lestleden, alhoewel deselve

¹⁾ De articuleering, die in C niet voorkomt, is overgenomen uit B.

om seker redenen, by den kercken verhaelt ende by den synodum aengenomen, wtgesteld was.

[ART. 2.] Is BOLTHIUS LUDOLPHI, eertyts schoolmeester binnen Dockum, voor den synodum verschenen met sekere attestatien, versouckende dat hy ter proeve gestelt ende geexamineert soude werden om alsoo totten dienste des goddelycken woorts gevoordert te wesen. Dese sake, in communicatie geleyt synde, vinden de broeders geraden, dat hy voor desen tyt tot syn versoeck niet en mach comen, overmits hy den synodo gantsch onbekent ende in Vrieslant wel bekendt is, alwaer vele plaetsen vaceren.

Gravamina van Horn.

[ART. 3.] Opt eerste nopende de sake ARNOLDI HENRICI, dewelck alhoewel hy opgeschort is van synen dienst, nochtans in denselven voortgaet, is goetgevonden, dat de voorsz. ARNOLDUS hier sal ontboden werden, indien hy heden van selfs niet en coemt.

[ART. 4.] Belangende het tweede, oft de gedeputeerde des synodi, die door het veelvuldich reysen soo op den Suythollantschen synodum soo op den Hage alle het gelt, van de E. E. heeren Staten verordineert tot onderhoudinge des synodi, schier gants verteyren tot groote beswaringe der bysondere kercken, niet en behooren wederom affgesteld te syn, is besloten, dat de gedeputeerde sullen blyven met bespreck ende voorwaerde, dat oock de ¹⁾ gedeputeerde des synodi sullen verschynen in den synodo van Suythollant, waertoe wel te voren andere syn gebruyckt geweest, mitsgaders dat sy ooc by de E. E. heeren Staten versoecken sullen, dat (tot ontlastinge der bysondere kercken) de penningen werden verhoogt.

[ART. 5.] Belangende het derde, dat vele persoonen als gehoude eenige maenden, ja jaeren by elkanderen sitten, in onwettelycke huyshoudinge kinderen telende, ende daernaer schandelooselycken malcanderen verlatende etc, is geresolveert, dat men versoecken sal by de E. E. heeren Staten, dat hierinne mach voorsien ende geremedieert werden, hetwelcke den gedeputeerden opgeleyt is ²⁾.

[ART. 6.] Sooveel het vierde gravamen belangt, handelende van de wederlegginge eeniger paepistischer boecken, dewelcke in der eenvoudigen handen gesteken werden, is goetgevonden, dat de geleerde theologi

¹⁾ »de" B heeft »de twe". ²⁾ In margine staat hiernevens: »Nota schouten fault."'

deselve wederleggen, doch wyen dese last opgeleyt sal syn, sullen de gedeputeerde deses synodi besluynen gesamentlyc metten particulieren synodo van Suythollant.

Gravamina van Edam.

[ART. 7.] Gelyckerwys de eerste swaricheyt van Edam van eenen inhout is met de tweede van Horn, alsoo is oock het beslyt des synodi.

[ART. 8.] Het tweede oftet niet geraedsaem en is, als syn Excellentie om eenige predicanten schryft om Godes woort te predieken in het leger, dat alle classen, soowel die haer debvoyr gedaen hebben als andere, die geenen dienst en hebben gedaen, sick de lotinge onderwerpen ende die persoonen alleenlyc vry syn, die laest veltpredicker is geweest, hierop is de resolutie der broederen, dat alle classen te gelycke sullen loten ende die persoon alleen vry sy, die lest int leger den dienst des goddelycken woorts bewaert heeft.

[ART. 9.] Daer is eenen brieff gesonden aen den synodum van ARNOLDO HENRICI, predicant tot Swaech, waerin hy rondelyck verclaert, dat hy den synodum hout voor partydich, dewyle de classes, wte welke de synodus bestaet, tegens hem vonnisse gesproken hebben sonder hem int minste gehoort te hebben. Derhalven is hy genootsaeckt op den nationalen synodum te appelleren. Aleer men ten principalen coemt, is goetgevonden, datter twee wten synodo affgeveyrdicht werden om hem hier te ontbieden, waertoe bestemt syn dom. NICOLAUS JOHANNIS, dienaer des goddelycken woorts in de Loosdrecht, ende mr. PEETER CORNELISZ VAN BLANCKERORT, ouderling tot Haerlem.

Gravamina van Alemaer.

[ART. 10.] Het eerste gravamen is achtervolgens de begeerte der heeren commissarissen wtgesteld.

[ART. 11.] Op het tweede gravamen nopende het sweeren by mannenwaerheit is goetgevonden, dat sulck eenen ydelen eedt oft affirmatie in de lidmaten der kerkce niet en sal geduldēt werden ende dewyle men verstaet, datter by ordonnantie der E. E. heeren Staten orden ende forme over het sweeren is gestelt, soo sullen de gedeputeerde versoecken, dat deselve by de onderoverheden ¹⁾ werde ververscht.

¹⁾ »de onderoverheden” B heeft »alle overheyden”.

[ART. 12.] Opt derde gravamen, handelende van het onordentlyck drucken der boecken ende onreyninge des houwelyckx ende ¹⁾ des sabbaths etc., hebben de broeders geraedsaem gevonden, dat des synodi gedeputeerde sullen versoecken by de E. E. heeren Staten, dat in dese ende diergelycke misbruycken werde versien.

Gravamen van Enckuysen.

[ART. 13.] Nopende het gravamen van Enckuysen, hetwelc is van eenen volwassen manspersoon, dewelcke op syn belydenisse ende belofte van eenen vromen, godtsaligen wandel gedoopt is sonder nochtans sick tottet gebruyck des h. avontmael te begeven, is besloten, dat de respective kercken sulck eenen met ernst in het bysondere van syne schuldige plicht vermanen sullen ende by occasie suleke sonden in het gemeyn van den predicstoel bestraffen.

[ART. 14.] Aangaende den artyckel, die by den laetsten particulieren synodum van Noorthollant gestelt is opt advys der classen, dat men volgens den canon des nationalen synodi, gehouden tot Middelborg, de examinatie der studenten, die bereyt syn den kerckendienst aen te veyrden, gedaen by den professoren tot Leyden, sal voor goet ende genouchsaem bekennen, mits by deselve voegende de gecommiteerde des synodi, is goetgevonden, dat sy behalven het examen, gedaen by de professoren, noch wijders sullen geexamineert werden by den classe.

[ART. 15.] Sooveel een ander artyckel desselven synodi aengaet, oock op het goetvinden der classen gestelt. te weten oft de gedeputeerde des synodi sullen staen over de examinatie dergener, die eerst totten dienst der kercken toegelaten werden, ende ditselve in communicatie geleyt hebbende, hebben de broeders eendrachtelyc goetgevonden, dat de classen tot ontlastinge ende verlichtinge der gedeputeerde sullen blyven by haer out gebruyck sonder yets hierinne te veranderen.

[ART. 16.] Syn eenige broeders der bedroeffde gemeynthe van Medeblick voor den synodum verschenen, versoeckende, dewyle sy negen jaren lanc hebben moeten leven sonder wettelycken predicant te hebben in haer stadt om onderwesen, vermaent ende vertroost te werden door Godes woort, dat sy souden mogen versien werden van eenen wettelycken dienaar in hare stadt ²⁾, oft ten minsten dat sy by provisie eenichsins sou-

¹⁾ »ende" B heeft »ende ontheijliginge". ²⁾ »dienaer — stadt" B heeft »gereformeerden ende ordinarissen predicant".

den mogen bedient werden. De broeders, haer voorstel met droefheyd aengehoort hebbende, hebben vooreerst goetgevonden, dat de classen van Horn ende Enchuysen den dienst in dese bedroefde kereke sullen bewaren gelyc als vooren, insgelyckx dat de gedeputeerde des synodi te gelegener tyt versoecken sullen by de E. E. heeren Staten, dat Taco SYBRANTS geweyrt ¹⁾ ende eenen wettelycken predicant der Gereformeerde kereke gestelt mochte werden tot Medenblick. Is daerbeneffens den tweeen classen van Horn ende Enchuysen opgeleyt twee dienaren ende eenen ouderling te committeren om op het alderspoedichste de gemeynte van Opperdoes te voorsien met eenen bequamen predicant.

[ART. 17.] Is voorder aengedient, dat dom. JOHANNES UTENBOGART eenige dingen heeft te proponeren, die desen ende den Suythollantschen synodo int gemeyn aengaen. Daerop is goetgevonden, dat hy soude binnen comen.

Dom. JOHANNES UTENBOGAERT is verschenen voor den synodum, verthoovende twee brieven, eenen geschreven int Latyn van dom THEODORO BEZA wt last des geheelen kerckenraets van Geneven, den anderen int Francoys wt last der kereken van Langedoc, waervan bycans den geheelen inhoud is, dat eenige kerkelycke personen van wegen der Nederduytsche kercken souden gedeputeert ende affgeveyrdicht werden om te verschynen in den nationalen synodum tot Montpellier den achtsten May lestleden. Waerop goetgevonden is, niettegenstaende dat de bestemde tyt des synodi lange verlopen is, dat onse gedeputeerde gesamentlyck metten Suythollantschen synodo sullen raetslagen, oft niet goet ende nut en sal syn de France kercken te vermanen tot stantvasticheyt in de suyvere leere des evangelii ende oeffeninge der christelycker discipline, dat sy ooc de schoone aenlockende woorden dergener geen geloove toe en staen, dewelcke streven de duysternisse mettet licht ende het pausdom met het evangelio te vermengen, gelyck als dom. BEZA in synen sendtbrief wel vermaent.

[ART. 18.] CORNELIUS WIGERII. — Op het derde van Edam nopende de sake CORNELII WIGERII, dewelcke niettegenstaende alle voorgaende vermaeningen ende proceduren, aen hem tot noch toe aengelegt, in syne valsche opinien ende affgesonderde conventiculen voortgaet, is goetgevonden, dat de resolutien der classen sullen gelesen werden, dewelcke eendrachtelycken stemmen, dat men met de excommunicatie (die door believen der E. E. heeren Staten ter bestemder tyt niet wtgerecht en was) sal voortvaren, indien geen merckelycke veranderinge in de sake sick en presenteert.

¹⁾ »geweyrt” B heeft »gedeporteert”.

Daerna heeft het synodus goetgevonden, dat oock JOHANNES WTENBOGAERT, die tegenwoordich den dienst binnen Horn bedient ende oock door last der heeren commissarisen tot Edam gecomen was, soude gehoort werden, als denwelcken de standt der kercke van Horn ende de circumstantien deser sake wel bekendt syn.

JOHANNES WTENBOGAERT dan ter begeerten der broederen de gelegentheydt der kercke tot Horn metten synodo gecommuniceert hebbende, heeft het synodus naer lange ende rijpe deliberatie, oock mede verstaen hebbende wt deersaeme heeren commissarisen der E.E. heeren Staten de goede hope, dier is om den derden predicant binnen Horn te beroepen, mitsgaders oock dat CORNELIUS WIGERII soude syne conventiculen naerlaten, eyndelyck geresolveert, dat de excommunicatie alsnoch sal wtgesteld werden voor den tyt van acht weken, ingaende den achtentwintichsten Junij naestcomende. Item dat dom. JOHANNES MATTHISIUS, praeses synodi, ende dom. JOHANNES HALLIUS tsamen met JAN THOMASZ, ouderling tot Amsterdam, naer Horn sullen trecken, geassisteert met de heeren commissarisen voornoemt (dewelcke ooc belooft hebben wt naem der E.E. heeren Staten de goede handt hieraen te houden), insgelyckx by haer voegende dom. JOHANNEM WTENBOGAERT om met CORNELIO WIGERIO in de tegenwoordicheyt eeniger der eersaeme magistraet aldaer te spreken ende hem wt naem des synodi voor te houden, dat alhoewel het synodus achtet, dat hem WIGERIO in alle proceduren volcomelyck is voldaan, nochtans de synodus ten overvloet noch eenmael voor de leste reyse hem heeft willen aenseggen, dat de excommunicatie, tegens synen persoon voorgenomen ende hem in Martio lestleden aengeseyt, noch voor den tyt van acht weken sal werden wtgesteld, mits hy WIGERIUS voor de expiratie deses tyts dese naegemelde conditien naercoemt.

In den eersten dat hy WIGERIUS dadelyck sal ophouden van syn affgesonderde byeencoemsten ende conventiculen. Ten anderen dat hy sal laten syne opinien op eeniger wyse tsy mondelyck oft by geschrifte te divulgeren oft yet wt te geven, tegens de leere, orden ende procedure der kercke strydende.

Sooveel aengaet syne valsche opinien selve, alhoewel hy daarvan door die van de kercken genouchsaemlyck is overtuycht, sal nochtans hem WIGERIO vrystaen aengaende deselve te mogen beroepen op den naesten nationalen ofte provincialen synodum van Holland.

Ende indien hy sulcke conditien voornoemt niet dadelyck en volbrengt, soo is soowel achtervolgens de resolutien der classen als oock de eendrachtige stemminge der broederen deses synodi besloten, dat terstont naer expiratie des voornoemden tyts van acht weken de excommunicatie volcomelyck sal int werck gestelt worden sonder eenich voorder wtstel ofte exceptie, ende dat in de drye kereken, dien sulckx in den synodo van Enchuysen is opgeleyt.

[ART. 19.] Op het eerste gravamen van Alémaer aengaende de schriften CORNELII WIGERII, die tot groote beswaringe der kercken ende ont-rustinge der eenvoudige in druck heeft laten wtgaen, hetgene syne leere ende de handelingen, die met hem syn geschiet, aengaet, is goetgevonden, dat alcer het boeck beantwoordt worde, alle classen elck int besonder het voornoemde boeck met vlijt duerlesen ende aenteecken, al wat sy achten weerdich aengeteekent te syn ende sulckx aen den gedeputeerden des synodi overschryven. Insgelyckx dat de hoochgeleerde professoren der h. theologie tot Leyden sullen van hetselve verwitticht werden door eenen brief, wt last des synodi geschreven, ende oock mondeling door dom. JOHANNEM MATTHISIUM, praesidem synodi, overmits in tselve boeck eenige dingen syn ¹⁾, die hare E. E. ooc aengaan.

[ART. 20.] Dom. NICOLAUS JOHANNES ende mr. PEETER CORNELISZ VAN BLANCKERORT, wedergecomen synde van Swaech, hebben aengedient, dat sy ARNOLDUM HENRICI beweecht hebben om voor den synodo te comen.

Waerover is geresolveert, dat ARNOLDUS HENRICI soude binnenstaen ende oorsaken verclaren, waerom hy van den classe totten synodum geappelleert hadde, waerop hy verclaerde, datte classis van Horn tegens hem grooten haet ende nijt bewesen hadde, hem van den dienst suspenderende, daer hy maer eens sick verlopen hadde in dronckenschap, waervan hy vermaent synde syne schult met weenenden oogen bekendt hadde.

Het classis van Horn hierover gehoord synde, is bevonden, dat sy in alle billicheyd ²⁾ met den voornoemden ARNOLDO HENRICI gehandelt heeft ende ARNOLDUS grootelyck heeft gesondicht soowel door dronckenschap als door rebellicheyd tegen den classsem, gelyck ooc doordien dat hy bevonden is in de conventiculen CORNELII WIGERII, waervan hy van den praeside met ernst is vermaent ende tot schultbekenninge gebracht ende is alsoo metten classe versoent. Doch dewyle groote ergernisse by vele daerdoor is ontstaen, is goetgevonden, dat hy drye weken onbegrepen van synen dienst sal desisteren. Ende sal syn schultbekenninge van den predickstoel de gemeynte tot Swaech voorgedragen worden den negentienden July naestcomende door eenen predicant, die telassis van Edam daertoe ordonneren sal.

[ART. 21.] Ende overmits eenige twist noch opgeresen is tusschen sommige broeders wt den classe van Horn ende ARNOLDUS HENRICI voor-noemt, is goetgevonden vier broeders wt den synodo te verordonneren om dit verschil te slissen ende neder te leggen. Hetwelcke geschiet is op

¹⁾ »in tselve boeck — syn” B heeft »eenige dingen werden verhaelt.” ²⁾ »billicheyd” B heeft »billickeijt ende redelickheijt.”

dese wyse, dat ARNOLDUS HENRICI bekend heeft deselve broeders met onwaerheit beschuldicht te hebben, heeft ooc syne schult bekend ende de broeders voornoemt om vergevinge gebeden, hetwelcke als het voorgaende op dese forme de gemeynte voorgedragen sal werden als volcht:

Eer wy ons totten gebede begeven, sal ul. weten, datter een verschil geweest is tusschen den dienaer deser ghemeynte ARNOLDUM HENRICI ende den classe van Horn, overmits dat de dienaer voornoemt wt menschelycke swacheyt somtyts sick vergrepen heeft in dronckenschap ende overdien gesuspendeert is geweest van synen dienst. Maer also dese sake in den synodo van de kercken van Noorthollant, tot Edam gehouden, verhandelt is, soo is daerin sooveel gedaen, dat ARNOLDUS HENRICI syne schult met droeffnisse voor de broederen bekendt, begeerende dat dengenen, dien synen val bekendt is, hem sulckx om Christi wille vergeven ende beloeft voortaan in synen dienst hem in alle godtsalicheyt te dragen. Daerbeneffens heeft deselve ARNOLDUS HENRICI ooc eenige swaricheyt gehadt met eenige dienaers des classis, welcke sake ooc in den synodo is ternedergelegd, alsoo dat hy syne schult daerover bekend heeft ende beleden haer ten onrechten te hebben beschuldicht. Soo dan yemant in dese saken geergert ware, sal hem sulckes als wt menschelycke swacheyt geschiet ten besten nemen.

[ART. 22]. Hebben voorts de gedeputeerde des synodi versocht, dat se de rekeninghe souden mogen doen van de penningen, die sy den voorgaenden jaere ontfangen ende wtgegeven hebben, waertoe by den synodum verordonneert syn PETRUS CORNELII, dienaer tot Alcaer, ende meester PEETER CORNELISZ VAN BLANCKERORT, ouderling tot Haerlem, dewelcke rapport gedaen hebben den ontfanck ende wtgift wel t'accorderen. Ende is overgebleven in handen van de gedeputeerde des synodi de somma van hondert en vyffeneveertich gl. negentien sts. vier pen.

[ART. 23.] Dom. JOHANNES HALLIUS, twee jaren als gedeputeerde des synodi gedient hebbende, heeft versocht, dat hy van synen last ontslagen soude werden, hetwelcke ooc naer orden der kercken by den synodum is geconsenteert ende is hem, JOHANNI HALLIO, van ¹⁾ den preside bedanckt voor synen getrouwen dienst, den kercken bewesen.

Is voorder van den preside omgevraecht, wien men voor den tweeden gedeputeerden HARMANNO GEERARDI als aenblyvende sal byvougen. Ende is daertoe door de meeste stemmen vercoren dom. JOHANNES BOGARDUS, predicant tot Haerlem.

¹⁾ »van" B heeft »vuijt den naeme des sijnodi van"

[ART. 24.] De kercke van Amsterdam is wederom by den synodum vermaent haren last aen de Generalen Staten een synodum national te versoecken wt te rechten.

Particuliere vragen.

[ART. 25.] Dewyle dat eenige kercken sich beclagen, dat se geen kennisse en hebben van alle saken, die in den synoden te verhandelen staen, soo vragen die van Alemaer, oft het niet geraden en ware de saken, die wtgeschreven werden van den classen om in den synodo te verhandelen ende aff te doen, met alle de sonderlinge kercken in communicatie te leggen. Is eendrachtelyck besloten, dat sulckx om gewichtige redenen niet en is van noode.

[ART. 26.] Is ten anderen gevraecht van die van Alemaer, oft niet geraden en is, dat die ouderlingen, die op den synodum verschynen, eerst sullen verschynen in hare respective classen om aen te hooren ende haerselven in te prenten de gravamina, die wtgeschreven syn. Hierop is goetgevonden, dat ditselve in alle classen werde gedaen, sooveel het doenlyck is.

[ART. 27.] Aengesien de dagelycksche ervarentheyt leert, dat vele lieden door aermoede van den woonplaetse tot een ander vertrecken sonder hope te hebben van elders haren cost beter te winnen ende sick te geneeren, soo vragen die van Amsterdam, hoe ende op wat wyse daerinne soude connen bequaemelyck versien werden. Is geresolveert, dat de kercken, wte welck sy vertrecken, ernstelycken sullen ondersoeken, wat haer beweecht sulckx te doen ende soo se bevinden, dat se geen goede redenen en hebben, sullen se vermaent werden te blyven. Maer soo sy niet blyven noch connen noch willen, sal men haer vragen, waerhenen sy willen trecken, ende de plaetse wtdrukken in haer attestatie.

[ART. 28.] Is ooc van die van Amsterdam gevraecht, oft niet geraden en is metten Wederdoopers in een gespreck te treden ende insonderheyt met HANS DE RYS, haren bishop, die sich dickmael heeft laten hooren bereyt te syn om met onse leeraers te handelen, sooverre hetselve door autoriteyt der overheyt mochte geschieden. Hierop is geresolveert, dat dit als een gemeyne sake metten aenstaenden Suythollantschen synodo door onse gedeputeerde werde gecommuniceert.

[ART. 29.] Is voorder censure gehouden ende Gode loff niet bevonden straffe weerdich te syn, alsoo dat de acten deses synodi, den broederen

voorgelesen ende gedichteert synde, van elcken classe wtgeschreven syn, dewelcke daeraff elc een copye authentycq met hen genomen hebben.

Ende is alsoo dese vergaderinge in lieffde, vrede ende eenicheyt met dancksegginge tot Godt Almachtich gescheyden, bestemmende dat achtervolgens omgaende orden het naeste synodus gehouden sal werden tot Almaer. Actum in Edam desen 27 Junij stilo novo 1598.

JOHANNES MATTHISIUS, praeses synodi.

JOANNES HALSBERGIUS, scriba.